

Učebné osnovy

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Občianska náuka
Časový rozsah výučby podľa i-ŠVP + i-ŠkVP	1 + 0 hod týždenne, spolu 33 vyučovacích hod ročne
Ročník	siedmy
Škola (názov, adresa)	Základná škola, Školská 840, 930 37 Lehnice
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Názov ŠkVP	Inovovaný ŠkVP pre nižšie stredné vzdelávanie ISCED2 na ZŠ Lehnice
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom i-ŠVP pre príslušný predmet.
<http://www.minedu.sk/data/att/7529.pdf>

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Postavenie jednotlivca v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperamentu, • rozpoznať prejavy kladných a záporných 	Osobnosť človeka Socializácia jednotlivca Sociálna komunikácia

<p>charakterových vlastností konkrétneho človeka,</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnať rôzne spôsoby učenia sa, • zhodnotiť prínos spolupráce a súťaženía v sociálnej skupine, • rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách, • identifikovať jednotlivé životné štýly, • zdôvodniť svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času. 	<p>Učenie Sociálne skupiny Sociálne vzťahy Zdravý životný štýl Projekt o zdravej výžive (pri príležitosti týždňa zdravej výživy).</p>
---	--

Sociálne vzťahy v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzovať štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti, • určiť hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich dôsledky • definovať ľudské práva a slobody, význam pojmu diskriminácia • uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike, • rozpoznať prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu, • vysvetliť príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti, • navrhnúť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí. • Spoznal činnosť obecnej samosprávy, vie vysvetliť pojmy obec, zastupiteľstvo, starosta, primátor. • Žiak vie vysvetliť daňový a odvodový systém na Slovensku • Žiak sa oboznámil s pojmami úver, kreditná karta, úrok. • Žiak vie vysvetliť pojem EU, brexit. • Zopakuje svoje vedomosti prostredníctvom pracovných listov, didaktických hier a diskusií. 	<p>Spoločnosť</p> <p>Základné ľudské práva a slobody Ďalšie práva a slobody občanov v demokratických štátoch</p> <p>Sociálne zmeny v spoločnosti</p> <p>Sociálne a politické napätia – konflikty, Vojny, extrémizmus Tolerancia Dobrovoľníctvo Charitatívna činnosť, Vianočná burza</p> <p>Činnosť územnej obecnej samosprávy Návšteva VUC v Žiline Projekt o separácii a triedení odpadu v meste, obci</p> <p>SR a daňový systém v nej</p> <p>Návšteva banky</p> <p>EU</p> <p>Záverečné opakovanie</p>
<p>Žiak vie samostatne vypracovať projekt, vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov, dokáže prezentovať projekt</p>	<p>Tvorba a príprava, realizácia celoškolského projektu Projekt podľa zvolenej ročníkovej témy.</p>

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE - KOMPETENCIE

- **sociálne a personálne**
  - viesť žiakov k efektívnej spolupráci v skupine, pozitívne ovplyvňovať kvalitu spoločnej práce,
  - motivovať žiakov k diskusii v skupine,
  - viesť žiakov prostredníctvom spoločných prezentácií, rozborov a hodnotenia práce k sebahodnoteniu ústneho a písomného prejavu a ďalších aktivít,
  - viesť žiakov k utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí, k realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu, k akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
  - viesť žiakov k pozitívnej predstave o sebe samom, poznať a využívať silné stránky svojej osobnosti,
  - kriticky hodnotiť svoje nedostatky, počítať s nimi pri výbere povolania
- **spoločenské a občianske**
  - oboznámiť žiakov s ich právami a povinnosťami vo všetkých oblastiach spoločenského života,
  - naučiť žiakov kultivovane obhajovať svoje práva v rôznych životných situáciách,
  - dôslednou a systematickou kontrolou zadávaných úloh navodzovať situácie k získaniu vedomia zodpovednosti za včasné plnenie zadávaných úloh a zodpovednosti za vlastnú prácu,
  - pripravovať pre žiakov úlohy, na ktorých sa učia poznávať legislatívu a všeobecné morálne zákony a dodržiavať ich,
  - motivovať žiakov sledovať aktuálne dianie v živote spoločnosti doma a vo svete a dokázať k nemu zaujať stanovisko,
- **pracovné**
  - na konkrétnych situáciách naučiť žiakov dodržiavať pravidlá práce a správania sa,
  - naučiť žiakov využívať vedomosti v záujme vlastného rozvoja aj svojej prípravy na budúce povolanie,
  - naučiť žiakov získať si podklady pre dôležité rozhodnutia v rôznych oblastiach spoločenského života,
- **riešiť problémy**
  - zadávať problémové otázky a úlohy, ktoré žiaci samostatne riešia a prichádzajú k vlastným záverom a riešeniam,
  - viesť žiakov ku kritickému mysleniu, využívaniu logického myslenia,
  - viesť žiakov k tvorivému riešeniu úloh, ktoré dokážu prezentovať a obhajovať,
  - viesť žiakov ku spolupráci pri riešení problémov a úloh v skupine,
  - pripravovať žiakov na prípadný neúspech, naučiť ich vytrvalo hľadať ďalšie možnosti uplatnenia,
- **komunikačné**
  - naučiť žiakov počúvať druhých ľudí, vnímať neverbálnu komunikáciu,
  - naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať
  - rozvíjať komunikačné schopnosti riadenou diskusiou k učivu, ktoré má súvislosti s aktuálnymi problémami a dianím,
  - vhodnými učebnými aktivitami viesť žiakov k presnému a výstižnému vyjadrovaniu sa
  - vhodnými príkladmi a úlohami učiť žiakov klásť jasné a zrozumiteľné otázky,
  - vytvárať problémové situácie, pri ktorých žiak v spolupráci s ostatnými vyhľadáva informácie, triedi ich a spracováva,
- **v oblasti informačných a komunikačných technológií**
  - viesť žiakov k efektívnemu využívaniu informačno-komunikačnej technológie pri tvorivých aktivitách,

- viesť žiakov, aby nadobudli schopnosť prostredníctvom internetu a IKT získať a spracovávať informácie a používať pri prezentácii.
- **k celoživotnému učeniu sa**
  - uvedomeniu si významu celoživotného vzdelávania v súčasnej spoločnosti,
  - naučiť žiakov samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych oblastí spoločenského života,
  - na vhodne zvolených ukážkach viesť žiakov k formulovaniu vlastných záverov, pri ktorých uplatnia teoretické znalosti a naučia sa obhájiť vlastné stanoviská,
  - zadávať žiakom na spracovanie a riešenie úlohy, ktoré žiaci riešia samostatne alebo v skupinách, výsledky svojej práce prezentujú a získané informácie prepájajú do širších celkov, hľadajú medzi nimi súvislosti a vyvodzujú z nich závery.

STRATÉGIA VYUČOVANIA – METÓDY A FORMY PRÁCE

- ❖ Pri vyučovaní tohto predmetu je potrebné vytvoriť pre žiakov dostatočný priestor na tvorivý prístup k riešeniu problémov, podporovať kritické myslenie a schopnosť samostatnej práce. Dôležité je, aby sa zabezpečil dostatočný priestor na nácvik zručností a aplikáciu získaných poznatkov.
- ❖ Učiteľ pri výbere metód volí také metódy a formy práce, ktoré podnecujú aktivitu žiakov a okrem vedomostí rozvíjajú zručnosti a postoje žiakov. Okrem klasických metód využíva aktivizujúce metódy, ako inscenačnú metódu, situačnú metódu, brainstorming, riešenie problémových úloh, prácu s informačnými zdrojmi, najmä s internetom, s tlačou, žiacke referáty.
- ❖ Tento predmet priamo vyžaduje aj iné formy vyučovania, ako sú napr. besedy s odborníkmi, návšteva na úrade, v múzeu a podobne.

UČEBNÉ ZDROJE

1. TC Postavenie jednotlivca v spoločnosti:

- E. Dřízová: Občianska výchova pre 7. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2000, Bratislava.
- Krsková, D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska výchova pre 8. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2004, Bratislava
- Ústava SR, denná tlač, časopisy, pracovné listy, internet, CD, školská knižnica,

2. TC Sociálne vzťahy v spoločnosti :

- J. Kučírek, I. Balková, V. Jakubovská, G. Jonášková, F. Ondrišák: Občianska výchova pre 6. ročník ZŠ, SPN, Bratislava, druhé vydanie, 2000
- J. Dříza, E. Dřízová: Občianska výchova pre 7. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, druhé vydanie, 2000, Bratislava
- Krsková, D. Ďurajková, A. Drozdíková: Občianska výchova pre 8. ročník. Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2004, Bratislava,
- denná tlač, časopisy, pracovné listy, internet, CD, školská knižnica, www.zborovna.sk, www.Wikipedia.sk

HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Predmet je hodnotený známku. Pri klasifikácii a hodnotení budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Spôsoby hodnotenia

- slovné hodnotenie, klasifikácia známku, sebahodnotenie žiaka, pochvala za účasť v školských súťažiach a projektoch.

Testy a tematické previerky:

100 – 90% 1

89 – 75% 2

74 – 50% 3

49 – 30% 4

29 – 0% 5

Hodnotenie projektov:

Kritériá hodnotenia projektov						
Použitie audiovizuálnej techniky /počítač, dataprojektor/	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Použitie literatúry /min.2 zdroje z internetu a min. 1 knižný titul/	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Samostatnosť prejavu /ide o prezentáciu projektu: žiak číta, alebo sprevádza výkladom svoj projekt?/	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Použitie textu v prezentácii /pojmovosť vyjadrenia alebo množstvo textu v ktorom sa stráca prehľadnosť témy/	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Použitie obrázkov v prezentácii /sprevádzajú text, alebo sú len ilustráciou?/	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Použitie animácií v prezentácii	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Obsahové dodržanie témy	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Interaktívnosť prezentácie /preklikávanie, možnosť vstupu aktívnou činnosťou žiakov/	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Dĺžka trvania /5-10 min. tak aby to nebolo príliš rýchle a naopak, aby to žiakov nenudilo/	+3	+2	+1	-1	-2	-3
Celkový dojem	+3	+2	+1	-1	-2	-3